

27.4.2015

**PUOLUSTUSVOIMIEN YMPÄRISTÖTERVEYDEN VALVONTASUUNNITELMA 2015 -
2016, YLEINEN OSA**

1	JOHDANTO	3
1.1	YLEISTÄ.....	3
1.2	YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO, LAINSÄÄDÄNTÖ JA VALVONTAVIRANOMAISET	4
1.3	VALVONNAN TAVOITTEET	5
2	TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA VALVONNAN YHTEISET VAATIMUKSET	5
2.1	TOIMINTAYMPÄRISTÖ.....	5
2.2	VALVONNAN VOIMAVARAT JA NIIDEN RIITTÄVYYS	6
2.3	KOULUTUS JA OSAAMISEN VARMISTAMINEN.....	7
2.4	TIETOJÄRJESTELMÄT.....	8
2.4.1	Valvontakohderekisterit ja asiakirjat	8
2.4.2	Ruokamyrkytyssepidemioiden raportointi.....	9
2.5	VALVONNASTA PERITTÄVÄT MAKSUT.....	9
2.6	YHTEISTYÖ JA VIESTINTÄ	9
2.6.1	Viranomaisen sisäinen yhteistyö	9
2.6.2	Viranomaisten välinen yhteistyö	10
2.6.3	Muu yhteistyö.....	10
2.6.4	Viestintä	11
2.7	VARAUTUMINEN ERITYISTILANTEISIIN	12
2.8	TUKEUTUMISLABORATORIOT	12
2.9	VALVONNASSA KÄYTETTÄVÄT LAITTEET, VÄLINEET JA MENETELMÄT.....	13
3	VALVONNAN TOIMEENPANO TOIMIALOITTAIN	13
3.1	YLEISTÄ.....	13
3.2	TARKASTUS- JA NÄYTTEENOTTOSUUNNITELMA (VALTIKKA)	14
3.2.1	Valvonnan riskiperusteisuus ja tasapuolisuus	15
3.2.2	Tarkastuksen sisältö ja tarkastukseen keskimääräisesti käytettävä aika.....	15
3.2.3	Valvontakohteiden ja -kohdetyyppien tarkastusmäärät.....	17
3.3	ELINTARVIKEVALVONTA	17
3.3.1	Yleistä	17
3.3.2	Puolustusvoimien elintarvikevalvonnan kohteet.....	17
3.3.3	Puolustusvoimien elintarvikehuoneistojen tarkastukset	18
3.3.4	Elintarvike- ja pintapuhtaustutkimukset	20
3.3.5	Puolustusvoimien elintarvikevalvonnan painopistealueet	20
3.4	TERVEYDENSUOJELULAIN MUKAINEN VALVONTA.....	22
3.4.1	Yleistä	22
3.4.2	Puolustusvoimien terveydensuojelulain mukaiset valvontakohteet.....	22
3.4.3	Puolustusvoimien terveydensuojelulain mukaiset tarkastukset.....	22
3.4.4	Puolustusvoimien terveydensuojelulain mukaisen valvonnan painopistealueet	24
3.5	MUIDEN YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTOON KUULUVIEN LAKIEN VALVONTA PUOLUSTUSVOIMISSA.....	26
3.5.1	Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta sekä eläintautien vastustus	26
3.5.2	Tupakkavalvonta.....	27
3.5.3	Kemikaalivalvonta.....	28
3.5.4	Kuluttajaturvallisuusvalvonta	29
4	VALVONNAN OHJAUS JA LAATU	30
4.1	YLEISTÄ.....	30
4.2	VIRANOMAISEN OMAN VALVONNAN TOIMEENPANON OHJAUS	30
4.3	MUIHIN VIRANOMAISIIN KOHDISTUVAT ELINTARVIKEVALVONNAN AUDITOINNIT	31
4.4	MUUT OHJAUSTEHTÄVÄT	31

27.4.2015

4.5	VIRASTON OMAN ELINTARVIKEVALVONNAN AUDITOINNIT	31
4.5.1	<i>Vastuut ja tavoitteet</i>	31
4.5.2	<i>Elintarvikevalvonnan auditointiohjelma</i>	31
4.6	LAATUPOLITIIKAN MUKAINEN TYÖ	31
4.7	TOIMINNAN JATKUVA PARANTAMINEN.....	32
5	SEURANTA JA RAPORTOINTI.....	32
5.1	SISÄINEN RAPORTOINTI	32
5.2	ULKONEN RAPORTOINTI	32
6	LIITTEET.....	33
6.1	TARKASTUS- JA NÄYTTEENOTTOSUUNNITELMA (VALTIKKA-LOMAKE)	33

27.4.2015

1 Johdanto

1.1 Yleistä

Tällä asiakirjalla ohjeistetaan puolustusvoimien (PV) vastuulla oleva ympäristöterveysvalvonta eli lakisääteinen elintarvikelain ja terveydensuojelulain mukainen valvonta.

Tämä valvontasuunnitelma on laadittu vuosille 2015–2016.

Puolustusvoimien ympäristöterveyden valvontasuunnitelma koostuu tästä koko puolustusvoimia koskevasta yleisestä osasta sekä erillisestä tarkastus- ja näytteenottosuunnitelmasta eli valvonnan tilannekuvakatsauksesta (VALTIKKA). Edellä mainitun yleisen osan päivitys koskien vuotta 2016 toimitetaan puolustusvoimien ympäristöterveysviranomaiselle hyväksyttäväksi 15.12.2015 mennessä. Puolustusvoimien ympäristöterveysviranomaisen tehtävistä vastaavat PV:n ylilääkäri ja ylieläinlääkäri yhdessä.

Puolustusvoimien ympäristöterveysviranomainen sekä viranomaisvalvonnan järjestelyt ja vastuut kuvataan tarkemmin seuraavissa Pääesikunnan logistiikkaosaston (PELOGOS) normikokoelmaan kuuluvissa hallinnollisissa määräyksissä:

- Elintarvikelain mukainen toiminta ja viranomaisvalvonta puolustusvoimissa PVHSM LÄÄK 001 - LOGOS
- Terveydensuojelulain mukainen toiminta ja viranomaisvalvonta puolustusvoimissa PVHSM LÄÄK 002 - LOGOS.

Puolustusvoimien vastuu ympäristöterveydenhuollon järjestämisestä on elintarvikelain ja terveydensuojelulain lisäksi kuvattu laissa (322/1987) ja asetuksessa (371/1987) terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa. Puolustusvoimien terveydenhuoltovastuulla ovat asevelvollisuuslain (1438/2007) ja naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain (194/1995) nojalla puolustusvoimissa ja rajavartiolaitoksessa palvelevat palvelusaikanaan sekä sotilasvirkaan koulutettavat opiskelijat. Asevelvollisuuden suorittamiseen kuuluu varusmiespalvelus, kertausharjoitus, ylimääräinen palvelus ja liikekannalleanon aikainen palvelus sekä osallistuminen kutsuntaan ja palveluskelpoisuuden tarkastukseen. Kriisinhallintahenkilöstöön kuuluvalle annetaan palvelun alettua sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain (211/2006, 17 §) mukaisesti maksuton terveydenhuolto siten kuin terveydenhuollon järjestämisestä puolustusvoimissa annetussa laissa (322/1987) on säädetty.

Lisäksi tässä asiakirjassa kuvataan yleisesti ympäristöterveydenhuoltoa (YTH) ja siihen liittyvää lainsäädäntöä. YTH -lakien noudattamisen tavoitteena on omalta osaltaan turvata ja edistää PV:ssa palvelevien palvelusturvallisuutta ja -kelpoisuutta (ml. sotilaalliset kriisinhallinta- eli SOTKRIHA -operaatiot) sekä huolehtia PV:n vastuulla olevien eläinten (sotakoirat sekä tutkimus- ja opetustarkoituksessa käytettävät eläimet)

27.4.2015

terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toimia yhteistyössä muiden ympäristöterveydenhuollon toimivaltaisten viranomaisten (esim. kunnat) kanssa.

1.2 Ympäristöterveydenhuolto, lainsäädäntö ja valvontaviranomaiset

Ympäristöterveydenhuollolla tarkoitetaan yksilön ja hänen elinympäristönsä terveydensuojelua (kansanterveyslaki 1§).

Ympäristöterveydenhuollosta säädettyjen lakien yleisenä tavoitteena on edistää ja valvoa elinympäristön ja yksilön terveyttä ja turvallisuutta sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia. Lakien tarkoituksena on lisäksi varmistaa korkealaatuinen ympäristöterveydenhuollon valvonta, mikä edellyttää, että valvonta on suunnitelmallista, sitä tehdään riittävin voimavaroin ja se on oikein kohdennettua, tehokasta sekä eri toimijoita tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti kohtelevaa.

Ympäristöterveydenhuollon toteutukseen ja valvontaan liittyviä kansallisia lakeja ovat:

- Elintarvikelaki (EL, 23/2006)
- Terveystensuojelulaki (TsL, 763/1994)
- Tupakkalaki (TupL, 693/1976)
- Kemikaalilaki (KemL, 599/2013)
- Kuluttajaturvallisuuslaki (KuTuL, 920/2011)
- Eläinlääkintähuoltolaki (ElhL, 765/2009)
- Eläinsuojelulaki (EsL, 247/1996)
- Eläintautilaki (EtL 441/2013).

Edellä mainittujen lakien lisäksi ympäristöterveydenhuollon valvontaa ohjaavat mm.

- Yleinen valvonta-asetus (EY) 882/2004
- Valtioneuvoston asetus ympäristöterveydenhuollon valtakunnallisista valvontaohjelmista (664/2006)
- Kansallinen, eri keskusvirastojen (Elintarviketurvallisuusvirasto Evira, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira sekä Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes) yhteistyönä valmisteltu ympäristöterveydenhuollon yhteinen valtakunnallinen valvontaohjelma sekä siihen liittyvät toimialakohtaiset valvontaohjelmat kuten esim. Eviran Elintarvikevalvontaohjelma (EVO) ja Valviran terveydensuojelun valvontaohjelma.

Ympäristöterveydenhuollon aloilla Suomessa toimii eri valvontaviranomaisia, joiden toimivallasta on säädetty em. laeissa. Puolustusvoimat on omalla vastuualueellaan määrätty toimivaltaiseksi viranomaiseksi elintarvikelain ja terveydensuojelulain mukaisissa toiminnoissa.

Muiden ympäristöterveydenhuollon lakien mukaisena viranomaisena puolustusvoimien käytössä olevilla alueilla ja/tai toiminnoissa on yleensä kyseinen kunta/kuntayhtymä tai seudullinen valvontayksikkö (jatkossa "kunta") (taulukko 1 ja kohta 3.5).

27.4.2015

Taulukko 1. Ympäristöterveydenhuollon eri toimialojen valvontaviranomaiset Suomessa

Elintarvikkeet	Terveydensuojelu	Kuluttaja- turvallisuus	Tupakka	Kemikaalit	Eläinlääkintä- huolto
▪ PV ▪ Kunta ▪ AVIt ▪ Valvira ▪ Tullilaitos ▪ Evira	▪ PV ▪ Kunta ▪ AVIt ▪ Valvira	▪ Kunta ▪ AVIt ▪ Tullilaitos ▪ Tukes	▪ Kunta ▪ AVIt ▪ Tullilaitos ▪ Poliisi ▪ Valvira	▪ Kunta ▪ AVIt ▪ ELYt ▪ Tullilaitos ▪ Tukes ▪ PV (osittain)	▪ Kunta ▪ AVIt ▪ Poliisi ▪ Evira

*PV, puolustusvoimat**AVIt, aluehallintovirastot**ELYt, elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukset**Valvira, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto**Evira, Elintarviketurvallisuusvirasto**Tukes, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto*

1.3 Valvonnan tavoitteet

Valvonnan tavoitteena on terveyshaittojen ehkäisy varmistamalla ympäristöterveydenhuollon lakien noudattaminen toiminnanharjoittajia ja kuluttajia neuvomalla ja ohjaamalla, tekemällä tarkastuksia, ottamalla näytteitä, antamalla lausuntoja ja varautumalla erityistilanteisiin.

Kansallisesti tavoitteena on kattava keskus-, alue- ja paikallistason valvonta siten, että vastuut ja tehtävät on määritelty selkeästi eri tasoilla ja sektoreilla toimivien valvontaviranomaisten kesken ja että eri valvontaviranomaiset toimivat yhteistyössä keskenään ja ympäristöterveydenhuollon toimijoiden kanssa.

Erityisesti puolustusvoimia koskeva lainsäädäntö on mainittu kunkin toimialan valvonnan toimeenpanon kohdalla.

2 Toimintaympäristö ja valvonnan yhteiset vaatimukset

2.1 Toimintaympäristö

Puolustusvoimien ympäristöterveysvalvonnan toimintaympäristön muodostaa lähtökohtaisesti PV:n johtamassa toiminnassa ja sen terveydenhuoltovastuulla olevien henkilöiden käytössä olevat tilat, alueet ja toiminnot (ml. maasto- ja sotaharjoitukset ja SOTKRIHA -operaatiot). Tästä periaatteesta on kuitenkin poikkeuksia sekä elintarvikke- että terveydensuojelulain mukaisessa valvonnassa. Poikkeukset on merkitty tarkastus- ja näytteenottosuunnitelmaan eli valvonnan tilannekuvakatsaukseen (VALTIKKA).

Puolustusvoimien ympäristöterveysvalvonnan piiriin kuuluu normaalioloissa vuosittain noin 45 000 henkilöä ja yli 30 PV:n tuloksyksikköä (vast). Ohjattavia yksittäisiä elintarvike- ja/tai terveydensuojelulain mukaisia toimijoita ja/tai kohteita kuten esim.

27.4.2015

joukko-osastot, varuskuntaravintolat, valmistus- ja jakelukeittiöt, pysyvät leirialueet, maasto- ja sotaharjoitukset, merivoimien alukset, sotilaskotiautot ja SOTKRIHA -operaatiot, on useita satoja. Näiden lisäksi toimialan poikkeusolojen suunnittelussa varaudutaan puolustusvoimien koko sodan ajan vahvuuden (230 000) ympäristöterveysvalvontaan.

Puolustusvoimien ruokahuolto on Leijona Catering Oy:n vastuulla. Mikäli jonkin/joidenkin varuskuntaravintoloiden palveluntarjonta laajentuu merkittävässä määrin kattamaan myös PV:n ulkopuolisia asiakasryhmiä, voi ko. varuskuntaravintolan viranomaisvalvonnan siirto puolustusvoimilta kunnalle olla tarkoituksenmukaista. PV:n ja kunnan viranomaiset neuvottelevat valvonnan järjestelyistä tapauskohtaisesti.

Suunnitelmakaudella 2015–2016 toimiala siirtyi muun puolustusvoimauudistuksen myötä 1.1.2015 alkaen uuteen organisaatioon, jossa PV:n ympäristöterveysvalvonnan tehtävissä työskentelevät henkilöt kootaan vain muutamaa tulosyksikköön (Pääesikunnan logistiikkaosasto PELOGOS, Puolustusvoimien logistiikkalaitos PVLOGI/Sotilaslääketieteen keskus SOTLK ja Merivoimien esikunta MERIVE). Useamman henkilön samassa tulosyksikössä työskentelyn etuina on viranhaltijoiden parempi mahdollisuus erikoistua ja keskittyä ympäristöterveydenhuollon eri osa-alueisiin ja siten nykyistä tehokkaampi ympäristöterveydenhuollon valvonnan toimeenpano ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueista annetussa laissa (410/2009) kunnille/kuntayhtymille mainitun, vähintään 10 henkilötyövuoden suuruisen henkilöstöresurssin keskittämiskaavan hengessä.

2.2 Valvonnan voimavarat ja niiden riittävyys

Puolustusvoimilla on palveluksessaan yleisen valvonta-asetuksen edellyttämää pätevää ja riittävän kokemuksen omaavaa henkilöstöä. Ympäristöterveydenhuollon tehtävistä huolehtivat suunnitelmakaudella yhdeksän eläinlääkäriä. Lisäksi 26.11.2013 alkaen Suomen otettua Libanonin UNIFIL -operaatiossa Suomalais-irlantilaisen pataljoonan (FINNIRISHBATT) johtovastuun, on pataljoonan vahvuuteen kuulunut myös suomalainen eläinlääkäri/hygienikko, joka toimii sekä ko. pataljoonan että koko suomalaisen kontingentin (suomalainen kriisinhallintajoukko Libanonissa, SKJL) ympäristöterveysvalvonnan viranhaltijana. Suomen johtovastuu jatkuu ainakin toukokuuhun 2016 asti.

Voimavaroja voidaan yleisesti ottaen pitää riittävänä, ja uusi organisaatio helpottaa mm. henkilöstöresurssin käyttöä entistä joustavammin ja nopeammin koko puolustusvoimien tarpeisiin.

Taulukossa 2 on arvio niistä henkilöresursseista, jotka PV:lla on käytettävissään kotimaassa toisaalta viranomaisvalvontavastuullaan olevien elintarvike- ja terveydensuojelulakien mukaiseen valvontaan, toisaalta kaikkiin muihin ympäristöterveydenhuollon tehtäviin kuten koulutus-, neuvonta-, asiantuntija- ja eläinlääkintähuollon tehtävät. Tehtävä- ja vastuujaot on tarkemmin

27.4.2015

kuvattutulosyksiköiden työjärjestyksissä ja edelleen kunkin viranhaltijan henkilökohtaisessa tehtäväkuvauksessa.

Taulukko 2. Arvio puolustusvoimien ympäristöterveydenhuollon henkilöstöresurssien jakaantumisesta

Sijointus	Virkanimike	Elintarvikelain mukainen valvonta	Terveystensuojelulain mukainen valvonta	Kaikki muut tehtävät
		htp	htp	htp
PE	PV:n ylieläinlääkäri	50	50	120
SOTLK	Eläinlääkäri, sektorinjohtaja	40	40	140
SOTLK	Eläinlääkäri	80	40	100
MERIVE	Eläinlääkäri	100	50	70
MAAVE	Eläinlääkäri	60	60	100
1.LOGRE	Eläinlääkäri	110	40	70
2.LOGRE	Eläinlääkäri	80	80	60
3.LOGRE	Eläinlääkäri	90	90	40
TYKPR	Eläinlääkäri	0	0	220
	Yhteensä	610 htp / 2,8 htv	450 htp / 2,0 htv	920 htp / 4,2 htv

220 henkilötyöpäivää (htp) = 1 henkilötyövuosi (htv)

PE, Pääesikunta

SOTLK, Sotilaslääketieteen keskus

MERIVE / MAAVE, Meri- / Maavoimien esikunta

LOGRE, Logistiikkarykmentin esikunta

TYRPR, Tykistöprikaati

Arvion mukaan PV:n viranomaisvalvontaan (ml. toiminnan suunnittelu ja ohjaus) kotimaassa on elintarvikelain puitteissa käytettävissä yhteensä 2,8 henkilötyövuotta (htv) ja terveystensuojelulain puitteissa 2,0 htv. Ympäristöterveydenhuoltoon sisältyy tyypillisesti myös sellaisia tehtäviä, joiden lukumäärää tai vaatimaa työpanosta on vaikea tai mahdoton ennakoida, mutta joiden tekemiseen on silti varattava ja löydyttävä aikaa. Tällaisia ovat esim. toimijoiden neuvonta ja ohjaus, erilaiset asiantuntija-, koulutus- ja hallintotehtävät sekä epidemioiden ja muiden erityistilanteiden selvittämiset.

2.3 Koulutus ja osaamisen varmistaminen

Henkilöstöllä on elintarvike- ja terveystensuojelulain sekä yleisen valvonta-asetuksen mukainen pätevyys tehtäviinsä. Henkilöstö osallistuu vuosittain täydennyskoulutukseen omassa tulosyksikössään laaditun ja budjetoidun koulutussuunnitelman mukaisesti. Koulutussuunnitelma ja siihen budjetoidut varat käydään läpi, hyväksytään ja kirjataan esimiehen kanssa vuosittain käytävään kehityskeskusteluun.

Koulutuspäiviksi voidaan varsinaisten koulutuspäivien lisäksi lukea muutakin ammattitaidon edistämistä, kuten työnohjauspäiviin osallistumista, malliasiakirjoihin perehtymistä tai muuta suunnitelmallista pätevyyden ylläpitoa. Tavoitteena on, että jokainen viranhaltija saa erilaista ympäristöterveydenhuoltoon liittyvää täydennyskoulutusta vuosittain vähintään 10 henkilötyöpäivää (htp).

27.4.2015

Koulutustilaisuuksiin osallistuneet esittävät mahdollisuuksien mukaan lyhyen tiivistelmän tärkeimmistä koulutustilaisuuksissa esiin tulleista seikoista toimialan neuvottelupäivillä, videopalavereiden yhteydessä tai sähköpostilla.

Täydennyskoulutuksiin osallistuminen raportoidaan muun vuosiraportoinnin yhteydessä SOTLK:n pyytämällä tavalla. Lisäksi viranhaltijat merkitsevät käymiensä koulutustilaisuuksien tiedot (kouluttava taho, aihe ja htp -määrä) SOTLK:n R-asetalla (ERTY - Ympäristöterveys -kansio) Koulutusrekisteri ja erityispätevyudet -alakansion henkilökohtaisiin koulutuslomakkeisiin.

Edellä mainittuun kansioon kirjataan myös kansainvälisten, kansallisten tai PV:n omien jatko- ja täydennyskoulutuksien perusteella hankitut erityispätevyudet kuten esim. elintarvike- tai vesihygieniaoosaamistestaaajan tai elintarvikevalvonnan auditoijan pätevyudet suorittamis- ja voimassaolopäivämäärineen.

Henkilöstön pätevyyden ja osaamisen varmistaminen on osa laatutyötä.

2.4 Tietojärjestelmät

2.4.1 Valvontakohderekisterit ja asiakirjat

Elintarvike- ja terveydensuojelulakien mukainen viranomaistoiminta edellyttää toimivaltaiselta viranomaiselta mm. asianmukaista tietohallintajärjestelmää, joka on yhteensopiva kansallisten valvontarekisterien (KUTI ja YHTI) kanssa.

Puolustusvoimien ympäristöterveysvalvonnan käytössä ei ole erillistä tietojärjestelmää, vaan viranhaltijat käyttävät valvontakohderekisteriensä ylläpidossa sekä valvonnan kirjaamisissa ja raportoinneissa PVAH -järjestelmää. Puolustusvoimien nykyiset tietojärjestelmät eivät kuitenkaan tue toiminnallisesti em. ympäristöterveysvalvonnan tarpeita tai käyttövaatimuksia.

Puolustusvoimien ympäristöterveydenhuollon tietojärjestelmiä ja -tarpeita on vuosina 2009–2010 selvitetty osana PVSAPKEH -logistiikkaprojektia. Vuosina 2011–2014 selvitettiin puolustusvoimien ympäristöterveysvalvonnan tietojärjestelmätarpeen toteuttaminen olemassa olevien kaupallisten tietojärjestelmien avulla, ja hanke etenee edelleen järjestelmähankintaan vuoden 2015 aikana.

Ennen erillisen tietojärjestelmän käyttöön ottoa sekä valvontakohderekisteri että reaaliaikainen valvonnan tilannekuva muodostetaan SOTLK:n R-asetaman Ympäristöterveys-kansioon luotuun MS Excel-pohjaiseen VALTIKKA (valvonnan tilannekuvakatsaus eli tarkastus- ja näytteenottosuunnitelma) -taulukoon. MS Excel-taulukon välilehdille merkitään sekä suunnitellut että suoritettut elintarvike- ja/tai terveydensuojelulain mukaiset tarkastukset, näytteenotot sekä kuhunkin tarkastukseen käytetty tarkastus- ja matkustusaika erikseen.

27.4.2015

Lisäksi puolustusvoimien ympäristöterveysvalvonta ylläpitää VALTIKKA -taulukon erillisillä välilehdillä kohderekestereitä sekä tallentaa havaitsemiaan tai saamiaan kohdekohtaisia tietoja myös niistä PV:n kohteista, jotka kuuluvat kunnan elintarvike- ja/tai terveydensuojelulain valvontaan.

Asiakirja on reaaliaikaisesti koko toimialan käytettävissä ja katsottavissa.

2.4.2 Ruokamyrkytyssepidemioiden raportointi

Puolustusvoimat on 16.9.2013 saanut omat tunnuksensa Eviran ja Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) yhdessä kehittämään sähköiseen elintarvike- ja vesivälitteisten ruokamyrkytyssepidemioiden rekisteritietojärjestelmään (RYMY).

PV:n voimassa olevat yhteiset tunnukset (käyttäjätunnus ja salasana) on tallennettu Ympäristöterveys-kansion RYMY (eli ruokamyrkytys) -alakansioon.

.

2.5 Valvonnasta perittävät maksut

Puolustusvoimien suorittamasta viranomaisvalvonnasta ei peritä maksua. Kunnan valvontaviranomainen perii kunnan hyväksymän taksan mukaisen maksun. Maksun suuruus määräytyy toimenpiteistä aiheutuvien kustannusten perusteella.

2.6 Yhteistyö ja viestintä

2.6.1 Viranomaisen sisäinen yhteistyö

Puolustusvoimien ympäristöterveysvalvonnan viranhaltijoiden sijoituspaikat ovat PV:n eri tulosyksiköissä eri puolilla Suomea. Toiminnan ohjaamiseksi ja tiedonvaihdon turvaamiseksi toimialan henkilöstö kokoontuu Pääesikunnan logistiikkaosaston käskemänä kaksi kertaa vuodessa pidettävään työkokoukseen. Näiden lisäksi pidetään VTC -video- ja/tai Lync -palavereita viikoittain ja/tai tarpeen mukaan. Viikkopalavereista ja työkokouksista kirjoitetaan muistiot, jotka tallennetaan Ympäristöterveys-kansion Työkokoukset ja viikkopalaverit -alakansioon ja toimitetaan tarvittaessa osallistujille sekä muille erikseen sovittaville tahoille kahden viikon sisällä pidetystä kokouksesta.

Päivittäisessä ja/tai projektiluonteisessa yhteydenpidossa ja yhteistyössä käytetään virkapuhelimia, PVAH -järjestelmää, VTC -videojärjestelmää, puolustusvoimien sisäistä sähköpostijärjestelmää (ml. Lync -neuvottelujärjestelmä) sekä internet - sähköpostijärjestelmää.

Puolustusvoimien yhteiseen tai viranhaltijoiden henkilökohtaisiin sähköpostiosoitteisiin saapuvat, ympäristöterveyden toimialaa koskevat sähköpostit lähetetään jatkolähteyksenä kaikille, joita asia koskee. Lisäksi keskusvirastoista tai muilta viranomaisilta henkilökohtaisesti kirje- tai sähköpostina tulleet, mutta viralliseksi asiakirjaksi luokiteltavat lähetykset toimitetaan PV:n kirjaajille asiakirjan arkistoinniseksi virallisesti PVAH -järjestelmään (kts. myös kohta 2.6.4).

27.4.2015

Kaikista ajankohtaisista asioista pyritään tiedottamaan vähintään sähköpostilla koko toimialaa.

Yhteistyö ja toimintatavat ohjeistetaan Pääesikunnan laatimissa ylimmissä normeissa ja niiden nojalla laadituissa Sotilaslääketieteen keskuksen (SOTLK) julkaisemissa normiohjeissa sekä laatukäsikirjassa.

2.6.2 Viranomaisten välinen yhteistyö

Puolustusvoimien ympäristöterveysvalvonnan viranhaltijat Pääesikunnassa ja SOTLK:ssa pitävät yhteyttä johtaviin kansallisiin viranomaisiin ja tutkimuslaitoksiin. Yhteistoimintaan sisältyy mm. yleinen tiedonvaihto, koulutus- ja tutkimustoiminta sekä poikkeusoloihin varautuminen. Yhteistyö- ja ajankohtaispalavereita pyritään järjestämään vuosittain ainakin Maa- ja metsätalousministeriön (MMM), Sosiaali- ja terveysministeriön (STM), Eviran ja Valviran kanssa. Muita mahdollisia viranomaisyhteistyötahoja ovat mm. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes), aluehallintovirastot (AVIt) sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELYt). Viranomaisten välistä yhteistyötä, yhteydenpitoa ja tiedonsaantia edistävät myös erilaiset sähköiset verkot ja verkkopalvelut, kuten esim. Eviran Eviranet -ekstranet (<https://eviranet.evira.fi>).

Toimivaltaisena viranomaisena Puolustusvoimat osallistuu ns. valvonta-asetuksen mukaisesti Elintarvikeketjun valvonnan koordinaatioryhmän työskentelyyn. Työryhmässä puolustusvoimia edustaa PV:n ylieläinlääkäri, varahenkilönään SOTLK:n eläinlääkäri.

Merivoimien ja Logistiikkarykmenttien esikuntiin sijoitetut ympäristöterveysvalvonnan viranhaltijat pitävät yhteyttä ensisijaisten valvontakohteidensa alue- ja paikallistason viranomaisiin mm. sopimalla ja päivittämällä yhteistyössä asianomaisen kunnan (vast) kanssa ne varuskuntien alueella sijaitsevat kohteet, jotka kuuluvat elintarvike- tai terveydensuojelulain mukaisesti kyseisen kunnan valvontaan. Salassa pidettävien tai vaikeiden kulkuyhteyksien päässä olevien kohteiden valvonnasta sekä muusta yhteistoiminnasta esim. ruokamyrkytys epidemiaepäilyn selvitystyössä sovitaan tarvittaessa erikseen.

2.6.3 Muu yhteistyö

Puolustusvoimien ympäristöterveysvalvonnan viranhaltijat pitävät edellä mainittujen viranomaisten lisäksi tarpeen mukaan yhteyttä muihin valtakunnallisiin tahoihin kuten esim. THL, Säteilyturvakeskus (STUK), Helsingin yliopiston eläinlääketieteellinen tiedekunta (HY ELTDK), Huoltovarmuuskeskus (HVK) ja sen alaiset poolit.

Puolustusvoimien ympäristöterveysvalvonnan viranhaltijat ja Leijona Catering Oy:n (LC) edustajat tapaavat vuosittain. Palavereissa käsiteltäviä aiheita ovat mm. omavalvontasuunnitelmien kehittäminen, elintarvikevalvonnan koulutus ja ohjeistus sekä tarvittaessa puolustusvoimille elintarvikkeita ja/tai elintarvikeketjun palveluita toimittavien laitosten ja muiden toimijoiden arvioinnit.

27.4.2015

Ympäristöterveysvalvonnan viranhaltijat osallistuvat yhteistyöhön PV:n käyttämien tilojen sisäilman terveellisyyteen liittyvissä kysymyksissä (esim. kasarmien kosteus- ja homevauriot) mm. kiinteistön omistajan (Senaattikiinteistöt), kunnossapitäjän (Puolustushallinnon rakennuslaitos, PHRAKL), tilojen käyttäjän (PV), PV:n lääkintähuollon ja työsuojelun sekä tarvittaessa ko. kunnan terveydensuojeluviranomaisen kanssa.

Ympäristöterveysvalvonnan viranhaltijat tekevät yhteistyötä PV:n tulosityksiköiden ja niitä tukevien sidosryhmien (esim. LC, PHRAKL) kanssa mm. kenttämuonituksen ja kenttävesihuollon koulutuksessa, omavalvontajärjestelmien ja kaluston kehittämisessä sekä vesihuoltosuunnitelmien laadinnassa. He tekevät yhteistyötä myös SOTLK:n terveysasemien henkilöstön kanssa mm. kenttähygienian valvonnassa ja koulutuksessa sekä epidemioiden ehkäisyssä ja kutsuvat koolle kaikki varuskunnalliset ruokamyrkytysten selvitystyöryhmät vähintään kerran vuodessa.

Ympäristöterveysvalvonnan viranhaltijat tiedottavat eri sidosryhmien (esim. Rajavartiolaitoksen, sotilaskotien ja varuskuntakerhojen) henkilöstöä puolustusvoimien järjestämästä elintarvikevalvontaan ja -hygieniaan liittyvästä koulutuksesta ja hygieniosaamistestaamisesta, johon em. tahojen edustajat voivat halutessaan ja omalla kustannuksellaan ilmoittautua. Osallistumisesta päättää tilaisuuden järjestäjä tapauskohtaisesti. Edellä mainituista tehtävistä ja tiedottamisesta vastaa lähtökohtaisesti kunkin valvontakohteen ensisijaiseksi valvojaksi nimetty viranhaltija.

2.6.4 Viestintä

Viestintään voidaan katsoa kuuluvan asiakaspalvelu, neuvonta ja opastus sekä tiedottaminen. Näistä asiakaspalvelu, neuvonta ja opastus ovat ympäristöterveysvalvonnan viranhaltijoiden lakisääteisiä velvollisuuksia, joita hoidetaan tilanteen vaatimalla tavalla ja osana tavanomaisia työtehtäviä. Aktiivista ns. suurelle yleisölle tai tietylle kohderyhmälle suunnattua tiedon jakamista eli tiedottamista PV:n sisäisesti ja/tai ulkoisesti pyritään toteuttamaan kulloinkin tärkeiksi katsotuista tai yleisesti mielenkiintoisista aiheista ja asioista.

Muiden ympäristöterveysviranomaisten sekä toimijoiden ja sidosryhmien yhteydenpidon sujuvoittamiseksi ja varmistamiseksi on puolustusvoimien ympäristöterveysvalvonnan viranhaltijoille luotu yhteinen sähköinen osoite sekä PVAH-järjestelmään (SOTLK ympäristöterveys) että internetiin (sotlk.ymparistoterveys@mil.fi). Viikoittaisista postinkäsittelyvuoroista sovitaan viranhaltijoiden kesken erikseen viikkopalaverien yhteydessä.

Puolustusvoimien ympäristöterveyden valvontasuunnitelman yleinen osa julkaistaan SOTLK:n internet-sivuilla.

Puolustusvoimien valvontaan kuuluvia työpaikkaruokaloita, varuskuntakerhoja, Sotilaskotiyhdistystä sekä Rajavartiolaitosta tiedotetaan puolustusvoimien elintarvikevalvonnasta ja -ohjeistuksesta.

27.4.2015

Tiedottamisessa käytetään yleensä kyseessä olevan puolustusvoimien tulosityksikön tiedotusresursseja ja/tai -suunnitelmaa ja ympäristöterveysvalvonnan viranhaltijat osallistuvat tiedottamiseen asiantuntijoina ja/tai sisällön tuottajina. Erityistilanteissa, kuten laajoissa epidemiatilanteissa tai suuronnettomuuksissa, tiedottamista voidaan lisätä myös tiedotustilaisuuksilla ja kirjallisilla tiedotteilla.

2.7 Varautuminen erityistilanteisiin

Erityistilanteita ovat sellaiset normaaliolojen tai häiriötilojen aikaiset yllättävät tai äkilliset uhat tai tapahtumat, jotka voivat vaarantaa yhteiskunnan turvallisuuden tai väestön elinmahdollisuudet ja joiden hoitaminen voi edellyttää tavanomaisesta poikkeavia henkilöstö- ja materiaalivalmiuksia tai johtamismallia ja viestintää. Tällaisia erityistilanteita ovat esimerkiksi laajat tai nopeasti leviävät epidemiat, zoonoosien tai eläintautien leviämisen uhka (esim. lintuinfluenssa, Newcastle'n tauti, suu- ja sorkkatauti, sikarutto), suuronnettomuudet (esim. tulvat, kemikaalivuodot, säteilytilanteet) sekä kansalliset tai kansainväliset häiriötilanteet (esim. laajat sähkö- ja tietoliikennekatkokset tai poikkeava säteilytilanne).

Tarvittaessa voidaan koko PV:n ympäristöterveyshenkilöstö káskeä hoitamaan erityistilannetta, jolloin muut tehtävät siirretään hoidettavaksi myöhemmin.

Varuskunnallisen ruokamyrkytysten selvitystyöryhmän (RYMYTYRY) puheenjohtajana toimii ympäristöterveysvalvonnasta vastaava viranhaltija. Hän vastaa selvitystyöryhmän koolle kutumisesta, tilannekuvan muodostamisesta ja tarvittaessa selvitystyön tekemisestä. Elintarvike- ja vesivälitteisen epidemian (ruokamyrkytys) selvittäminen puolustusvoimissa on ohjeistettu 19.9.2012 annetulla SOTLK:n hallinnollisella normilla (HI707, PVHSM YMPÄRISTÖTERVEYS 001 - SOTLK).

Puolustusvoimien poikkeusoloihin varautuminen on ohjeistettu ja suunniteltu erikseen. Ympäristöterveyden erityistilanteisiin varautumista on PV:n oman ohjeistuksen lisäksi ohjeistettu yleisellä kansallisella tasolla STM:n julkaisemassa oppaassa Ympäristöterveyden erityistilanteet (julkaisu nro 2010:2).

2.8 Tukeutumislaboratoriot

Puolustusvoimien ympäristöterveysvalvonnan viranhaltijat tukeutuvat Eviran hyväksymiin laboratorioihin. Tukeutumislaboratoriot luetellaan omalla välilehdellään tarkastus- ja näytteenottosuunnitelmassa (VALTIKKA).

Edellä mainittu laboratorion hyväksymisvaatimus ei kuitenkaan koske sotaharjoitusten (vast) koulutuksellista tai SOTKRIHA -operaatioiden näytteenottoa ja tutkimuksia.

27.4.2015

2.9 Valvonnassa käytettävät laitteet, välineet ja menetelmät

Puolustusvoimien ympäristöterveysvalvonnan viranhaltijat käyttävät lähtökohtaisesti PV:n omia mittausvälineitä. Laitteiden hankinnassa kiinnitetään huomiota laitteen tarkkuuteen ja riittävään nopeuteen, laitteen soveltuvuuteen suunniteltuun käyttötarkoitukseen, helppokäyttöisyyteen, taloudellisuuteen sekä vastaavista laitteista saatuihin kokemuksiin. Myös laitteiden ja menetelmien keskinäinen yhdenmukaisuus, soveltuvuus kenttäolosuhteisiin sekä huollon ja varaosien saatavuus myös poikkeusoloissa ovat merkittäviä hankintakriteereitä. Mittalaitteet uusitaan lähtökohtaisesti hankintasuunnitelman mukaan.

Laitteiden kuntoa tarkkaillaan aina käytön yhteydessä, ja niiden toimivuus tarkistetaan säännöllisesti käyttötarkoitus huomioiden riittävällä tavalla sekä aina tarvittaessa. Mittalaitteiden toiminta tarkistetaan säännöllisesti joko itse tehtävillä tarkistuksilla tai tarvittaessa lähettämällä ne kalibroitaviksi akkreditoidulle palveluntarjoajalle. Esimerkiksi pistolämpömittarien kalibrointi voidaan tehdä itse sulavan jäämurska-vesi-seoksen (0 °C) ja kiehuvan veden (100 °C) avulla.

Tarkempia ohjeita valvonnassa käytettävistä mittausmenetelmistä ja -laitteista, mittausepävarmuuksista, hyväksymiskriteereistä ja muista ko. aihepiiriin liittyvistä asioista laaditaan erikseen ja ne julkaistaan laatujärjestelmään kuuluvissa menetelmäohjeissa.

Viranhaltijat voivat terveydensuojelulain perusteella teettää tarkastuksia ja niihin liittyviä tutkimuksia myös ulkopuolisilla asiantuntijoilla toimenharjoittajan kustannuksella.

3 Valvonnan toimeenpano toimialoittain

3.1 Yleistä

Ympäristöterveydenhuollon lainsäädännössä edellytetään, että toimivaltainen viranomainen (kuten PV) laatii säännöllistä valvontaa koskevat valvontasuunnitelmat kullekin ympäristöterveydenhuollon osa-alueelle. Puolustusvoimissa tämä tarkoittaa elintarvikelain ja terveydensuojelulain mukaista valvontaa.

Muiden ympäristöterveydenhuoltoon kuuluvien lakien valvonnasta puolustusvoimien alueilla ja/tai toiminnoissa vastaa joku muu viranomainen, yleensä kunta. Näitä lakeja ja niiden valvontaa on käsitelty kohdassa 3.5.

Puolustusvoimien ympäristöterveysvalvonnan toiminnan suunnittelu perustuu lainsäädännössä asetettujen vaatimusten lisäksi valtakunnallisiin valvontaohjelmiin sekä valvontakohteista ja valvonnan aikaisemmista tuloksista syntyviin valvontatarpeisiin.

Suunnittelussa käytetään hyväksi ainakin seuraavia valtakunnallisia valvontaohjelmia ja ohjeita:

27.4.2015

- Ympäristöterveydenhuollon yhteinen valtakunnallinen valvontaohjelma vuosille 2015–2019
- Elintarvikeketjun monivuotinen kansallinen valvontasuunnitelma (VASU) 2015–2019 osa I, joka sisältää myös elintarvikevalvonnan (EVO) ja eläinlääkintähuollon (EHO) valvontaohjelmat
- Valtakunnallinen terveydensuojelun valvontaohjelma vuosille 2015–2019.

Valtakunnalliset valvontaohjelmat löytyvät mm. Elintarviketurvallisuusviraston (www.evira.fi), Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (www.valvira.fi) ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (www.tukes.fi) internet-sivuilta.

Valvonnan tulee olla suunnitelmallista, riittävin voimavaroin toteutettua ja oikein kohdennettua, tehokasta sekä eri toimijoita tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti kohtelevaa. Valvonnan tulee perustua dokumentoituihin valvontamenettelyihin ja olla myös muulla tavoin hyvää hallintoa koskevien vaatimusten mukaista.

Valvontakeinot ja valvonnan kohdentaminen valitaan siten, että valvonta on mahdollisimman vaikuttavaa. Erityisesti suunnitelmallinen valvonta pyritään kohdentamaan riskiperusteisesti.

Viralliseen valvontaan käytettäviä valvontamenetelmiä ja -tekniikoita ovat esim. omavalvontajärjestelmän arviointi, tarkastustoiminta, seuranta, henkilöstön haastattelut, sekä toimijan mittaustulosten lukeminen ja todentaminen viranomaisen omien laitteiden avulla.

Valvontaviranomaisen on seurattava, että toimija poistaa valvonnassa havaitut epäkohdat. Epäkohtien korjaamisesta ja aikataulusta sovitaan toimijan kanssa erikseen, ja toteutuneet korjaukset merkitään valvontadokumentteihin. Valvontaviranomaisen toimien tulee olla hyvän hallinnon mukaisesti suhteessa epäkohtiin eikä tuotteiden tai palvelujen tarjoamista tule rajoittaa enempää kuin on tarpeen. Tarvittaessa valvontaviranomainen ryhtyy hallinnollisiin pakkokeinoihin epäkohtien korjaamiseksi. Toimijalle tulee varata tilaisuus tulla kuulluksi hallintolaissa esitetyllä tavalla.

3.2 Tarkastus- ja näytteenottosuunnitelma (VALTIKKA)

Vuosittaisessa tarkastus- ja näytteenottosuunnitelmassa esitetään yksilöidysti jokainen valvontakohde, suunniteltu tarkastusten määrä, tarkastukseen käytettävä aika, mahdollinen näytteenotto sekä kunkin kohteen valvonnasta ensisijaisesti vastaava viranhaltija. Niistä maanpuolustuksen kannalta salassa pidettävistä kohteista, joita ei turvallisuussyistä voida mainita julkisessa tarkastus- ja näytteenottosuunnitelmassa, esitetään vain tarkastuksiin käytettäväksi suunniteltu kokonaisaika (henkilötyöpäivä, htp). Tarvittaessa em. kohteista voidaan laatia erillinen turvaluokiteltu liite.

Suunnitelmassa tulee myös kuvata mahdolliset pysyvät ja/tai suunnitelmakaudella tiedossa olevat valvontakohteiden erityispiirteet, -toiminnot ja -riskit (esim. alukset,

27.4.2015

remontit ja väistötilojen käyttö, pääsotaharjoitukset, SOTKRIHA -operaatiot, monikansalliset harjoitukset jne) ja niiden huomioon ottaminen valvonnassa.

Puolustusvoimien ympäristöterveysvalvonnan valtakunnallisten valvontaprojektien lisäksi mahdollisesti toteutettava erillinen valvonta-, näytteenotto-, ohjaus- ja/tai koulutusprojekti, sen vastuuhenkilö, aikataulu, kustannusarvio ja budjetointi sekä raportointi tulee ennen projektin alkua ilmoittaa SOTLK:n Ympäristöterveyden sektorille.

3.2.1 Valvonnan riskiperusteisuus ja tasapuolisuus

Valvontaa suunnataan ja mitoitetaan eri kohteisiin ja osa-alueisiin kohdekohtaisen riskitekijöiden arvioinnin pohjalta. Valvonnan on oltava tasapuolista niin, että se kohdistuu perusteiltaan yhdenvertaisesti kaikkiin valvontakohteisiin ja valvontakohdetyppeihin.

Merkittäviä tekijöitä kunkin kohteen riskinarvioinnin kannalta ovat mm:

- Kohteen omavalvonnan ja dokumentoinnin taso
- Toimijan ja/tai henkilöstön asiantuntemus
- Harjoitetun toiminnan laajuus ja laatu
- Aikaisemman valvonnan kokemukset ja tulokset
- Tilat, kulloisetkin olosuhteet ja varustuksen kunto
- Altistuvien henkilöiden määrä ja mahdolliset erityisryhmät (esim. potilaat)
- Mahdollisen altistavan tekijän läsnäolo (esim. taudinaiheuttaja)
- Altistuksen kesto ja/tai toistuvuus (vakituinen tai tilapäinen oleskelu)

Valvonta on riskiperusteista silloin, kun on tunnistettu ne kriittiset terveysvaaraa aiheuttavat toiminnot ja kohdat, joissa säännöksiä todennäköisimmin jätetään noudattamatta. Tällöin on yleensä tunnistettu myös syyt säännösten noudattamatta jättämiselle.

3.2.2 Tarkastuksen sisältö ja tarkastukseen keskimääräisesti käytettävä aika

Tarkastuksia tehdään valvontasuunnitelmassa etukäteen suunniteltuna, jälkitarkastuksena todettujen epäkohtien tai huonojen tutkimustulosten johdosta, hake-
musten ja ilmoitusten käsittelyyn liittyen, asiakkaan pyynnöstä, asiakasvalitusten johdosta sekä muulla tavoin esiin tulleen epäilyn johdosta.

Tarkastukset ovat oleellinen osa selvitettäessä kulloinkin valvottavan kohteen tai toiminnan vaatimuksenmukaisuutta. Tarkastus voi kohdentua tiloihin, toimintatapoihin, olosuhteisiin, asiakirjoihin ja tuotteisiin. Yksittäinen tarkastus voi pitää sisällään koko kohteen tarkastuksen tai vain jonkin osa-alueen tai -toiminnon tarkastuksen.

Tarkastuksen sisältö ja tarkastukseen käytettävä aika määräytyvät sen mukaan, mihin ja millaiseen kohteeseen sekä minkä lain perusteella se tehdään. Moniin kohteisiin (esim. leirialueet, sotaharjoitukset) on tarkoituksenmukaista suunnitella ja tehdä tarkastus samanaikaisesti sekä elintarvike- että terveydensuojelulain perusteella.

27.4.2015

Tarkastukseen käytettävään aikaan sisältyy tarkastuksen valmistelu, tarkastuskäynti, mahdollinen näytteenotto ja tulosten arviointi sekä tarkastuskertomuksen laatiminen. Matkoihin käytettävä aika ei sisälly tarkastukseen käytettävään aikaan. Hankalien kulkuyhteyksien ja aikaa vievien tarkastusmatkojen vuoksi PV:ssa otetaan kuitenkin myös matka-ajat huomioon sekä valvonnan suunnittelussa että toteutuneen tarkastustoiminnan kirjaamisessa (kts. kohta 2.4.1).

Tarkastuksesta ja sen ajankohdasta ilmoitetaan asianosaiselle, jollei ilmoittaminen vaaranna tarkastuksen tarkoituksen toteutumista. Asianosaisella on oikeus olla läsnä tarkastuksessa sekä esittää mielipiteensä ja kysymyksiä tarkastukseen liittyvistä seikoista.

Ennalta ei yleensä ilmoiteta suunnitelmanmukaisia tarkastuksia tai näytteenottoja ja asiakasvalitukseen liittyviä tarkastuksia.

Tarkastus pyritään tekemään siten, että tarkastuskohteelle ei aiheudu siitä kohtuutonta haittaa. Tarkastaja kuitenkin päättää, mitkä tarkastuksen toteutumisen kannalta tarpeelliset asiat tarkastetaan, vaikka sitä ei voitaisi tehdä täysin haittaa aiheuttamatta. Tarkastuskohteen edustajia pyydetään esimerkiksi tarvittaessa siirtämään tavaroita, avaamaan lukittuja ovia, sammuttamaan tai käynnistämään laitteita ja etsimään tarvittavia asiakirjoja.

Tarkastajalla on oikeus päästä kaikkiin tarkastuskohteen tiloihin ja saada nähtäväkseen tarkastuksen tarkoituksen toteutumiseksi tarvittavat asiakirjat (terveydensuojelulaki 45 §, elintarvikelaki 49 §).

Kaikista tarkastuksista laaditaan ympäristöterveysvalvonnan viranhaltijan päiväämä ja allekirjoittama tarkastuskertomus (esim. tarkastuslomake), joka jo sellaisenaan on virallinen tarkastusasiakirja. Allekirjoituksessa käytetään virkanimikettä ”Ympäristöterveysvalvonnasta vastaava viranhaltija” sekä oppiarvoa (ELL/ELT). Tarkastuskertomuksesta pitää käydä ilmi miksi tarkastus on tehty, mitä on ja tarvittaessa myös mitä ei ole tarkastettu, mitä on havaittu, mitä kohteen edustaja mahdollisesti on kertonut ja mitä on sovittu korjauksista ja niiden aikatauluista.

Tarkastuskertomus tulee viedä virallisesti myös PV:n asiakirjahallintajärjestelmään arkistoitavaksi. Tällöin se kuvaluetaan (eli skannataan) ja kopio liitetään joko PVAH -asiakirjakorttiin tai tarvittaessa viralliseen PVAH -asiakirjaan, jonka varmentaa ko. ympäristöterveysvalvonnasta vastaava viranhaltija ja allekirjoittaa työjärjestyksen mukainen esimies (vast). PVAH -asiakirja liitetään aina kulloinkin sopivaan asiaan (esim. PV:n ympäristöterveyden viranomaisasiat 2015). Käyntiä, jota ei ole asianmukaisesti dokumentoitu, ei tulkita tarkastukseksi.

Ainoastaan näytteenottoa varten tehtävä käynti, josta ei laadita tarkastuskertomusta tai muuta vastaavaa kirjallista dokumenttia, ei ole tarkastus. Tällaista käyntiä ei myöskään kirjata järjestelmään tarkastuksena, vaan ainoastaan näytteenottona.

27.4.2015

3.2.3 Valvontakohteiden ja -kohdetyyppien tarkastusmäärät

Kohdekohtainen tarkastusmäärä (tiheys ja tarkastukseen käytettävä aika) riippuu kohteen tosiasiallisista riskeistä. Hyvin toimiva omavalvonta tai muu vastaava kohteessa tehty sisäinen valvonta tai käyttötarkkailu sekä hyvä turvallisuuskulttuuri ovat omiaan pienentämään riskiä ja siten suunnitelmallisten tarkastusten tiheyttä. Toisaalta toimijan aikaisemmat laiminlyönnit, kohteessa tapahtuneet onnettomuudet, ns. läheltä piti -tilanteet tai kohteesta tehdyt valitukset ovat perusteltuja syitä nostaa tarkastustiheyttä.

PV:n elintarvike- ja terveydensuojelulakien mukaiset valvontakohteet ja niiden ohjeelliset tarkastusmäärät on lueteltu tarkemmin toimialakohtaisesti (kohdat 3.3 ja 3.4).

3.3 Elintarvikevalvonta

3.3.1 Yleistä

Elintarvikelain (23/2006, 34 §) mukaan puolustusvoimat huolehtii kunnan elintarvikeviranomaiselle säädetyistä tehtävistä puolustusvoimien valvontaan kuuluvien elintarvikehuoneistojen osalta.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY 882/2004) ja Elintarvikelain (23/2006, 48 §) mukaan puolustusvoimien on laadittava vastuullaan olevaa elintarvikevalvontaa koskeva valvontasuunnitelma.

3.3.2 Puolustusvoimien elintarvikevalvonnan kohteet

Seuraavat elintarvikehuoneistot kuuluvat Elintarvikelain (23/2006) mukaisesti puolustusvoimien valvontaan:

- Varuskuntaravintolat (keskuskeittiöt) ja elintarvikevarastot;
- Erilliset valmistus- ja tarjoilukeittiöt (terveysasemat, työpaikkaruokalat, vartiostot, vast.);
- Alusten muonitustilat;
- Erikseen sovittavat, maanpuolustuksen kannalta salassa pidettävissä kohteissa tai hankalien kulkuyhteyksien päässä sijaitsevat työpaikkaruokalat, sotilaskodit (ml leirisotilaskodit) ja varuskuntakerhot;
- Harjoitusalueiden muonituksessa käytettävät kiinteät rakennukset ja laitteet (ajoittain käytössä olevat elintarvikehuoneistot, EY asetus 852/2004, luku III),
- Elintarvikkeiden kuljetuskalusto ja sotilaskotiautot;
- Harjoitusten kenttämuonitusketjun elintarvikehuoneistot (elintarvikekenttävarastot KVAR, elintarvikkeiden täydennyspaikat ETP, elintarvikkeiden jakopaikat EJP, muonituspaikat MP) sekä ruuan jakelulinjastot;
- Sotilaallisten kriisinhallintaoperaatioiden (SOTKRIHA) suomalaisten elintarvikevalvontavastuulla olevat elintarvikehuoneistot (keittiöt, messit, grillioskot, ja mahdolliset joukon sisäiset elintarvikekuljetukset sekä maastoruokailut ja kenttämuonitus).

27.4.2015

Puolustusvoimien ympäristöterveysvalvonnasta vastaavat viranhaltijat tarkastavat tarvittaessa elintarvikkeiden ostosopimuksiin perustuen puolustusvoimille elintarvikkeita tai elintarvikeketjun palveluita toimittavia elintarvikehuoneistoja tai toiminnanharjoittajia.

3.3.3 Puolustusvoimien elintarvikehuoneistojen tarkastukset

Alla olevassa taulukossa 3 on esitetty ohjeelliset tarkastustiheydet ja -ajat PV:n erilaisille elintarvikehuoneistoille, jotka on jaoteltu soveltuvin osin Eviran käyttämien kriteereiden ja riskiluokkien mukaisesti. Eviran mahdollisesti ohjeistama tarkastusten määrä vastaavissa siviilikohteissa on merkitty sulkuihin.

Aikaisemmat valvontakokemukset ja tehdyt riskitekijöiden arvioinnit otetaan huomioon alueellisissa tarkastus- ja näytteenottosuunnitelmissa kohteiden tarkastustiheyksiä ja tarkastuksiin käytettäviä aikoja suunniteltaessa. Kunkin kohteen tarkastusmäärät tulee kuitenkin mitoittaa siten, että kohteen kaikki toiminnot tulevat suunnitellussa määrääjässä tarkastettua.

27.4.2015

Taulukko 3. Puolustusvoimien elintarvikevalvontaan kuuluvat kohteet ja ohjeelliset tarkastusmäärät

Toiminnan luonteeseen ja laajuuteen perustuva valvontakohdetyyppi	Tarkastusten määrä / kohde tai tarkastus- % / kohdetyyppi / vuosi	Tarkastukseen käytettävä aika ilman matka-aikaa (hpt)
Keskus-, valmistus- ja tarjoilukeittiö- sekä kahvilatoiminta		
• Varuskuntaravintola (keskuskeittiö, joka toimittaa ruokaa myös muualla tarjottavaksi)	2 - 4 (4)	0,5 - 1
• Salaisessa kohteessa tai hankalan kulkuyhteyden päässä oleva työpaikkaruokala, varuskuntakerho tai sotilaskoti (= ravintola tai valmistuskeittiö, jossa valmistus ja tarjoilu ko. paikassa)	0,5*- 2 (2 - 3)	0,5 - 1
• Aluksen muonitustilat (valmistuskeittiö, jossa valmistus ja tarjoilu ko. paikassa)	1 - 2	0,5 - 1
• Terveysaseman, päävartion tai muun pysyvän kohteen tarjoilukeittiö (muualla valmistetun ruuan tarjoilu)	0,5 - 1 (1)	0,3 - 0,5
• SOTKRIHA -operaation suomalaisten elintarvikevalvontavastuulla oleva elintarvikehuoneisto (keittiö, messi, grillikioski, jne)	1 - 2 ***	0,3 - 0,5
Harjoitustoiminta		
• Joukko-osaston (vast) kenttämuonitus- sekä kenttävesihuollon (ml kuljetukset) toimintakokonaisuus ml omavalvontajärjestelmä	0,5 - 1	0,5 - 1,5
• Harjoitusalueen kenttämuonitusketjuun kuuluvat kiinteät elintarvikehuoneistot, joiden käyttöaste (= ruokailijoiden keskivahvuus x kenttämuonitusvuorokausien lukumäärä) on keskimäärin yli 50 000 vrk/v	1 - 3	1,0 - 1,5
• Harjoitusalueen kenttämuonitusketjuun kuuluvat kiinteät elintarvikehuoneistot, joiden käyttöaste on 5 000 - 50 000 vrk/v	0,5 - 2	0,5 - 1
• Harjoitusalueen kenttämuonitusketjuun kuuluvat kiinteät elintarvikehuoneistot, joiden käyttöaste on keskimäärin alle 5 000 vrk/v	0,5 - 1	0,3 - 0,5
• Suuri maastoharjoitus, jossa kenttämuonitusvuorokausia (=keskivahvuus x kesto) on yhteensä yli 50 000 vrk tai jossa kenttämuonitusketjuun kuuluvia elintarvikehuoneistoja** on yli 30 kpl	100 % ****	1,5 - 5
• Keskikokoinen maastoharjoitus, jossa kenttämuonitusvuorokausia on 5 000 - 50 000 vrk tai jossa kenttämuonitusketjuun kuuluvia elintarvikehuoneistoja on 5 - 30 kpl	50 %	1 - 2
• Pieni maastoharjoitus, jossa kenttämuonitusvuorokausia on alle 5 000 vrk tai jossa kenttämuonitusketjuun kuuluvia elintarvikehuoneistoja on alle 5 kpl	5 - 10 %	0,5 - 1
• Sotilaskotiauto (siirrettävä tila/liikkuva myyntilaite) • Leirisotilaskoti • Kenttäleipomo	0,5 - 1	0,25 - 0,5

*) 0,5 = tarkastus joka toinen vuosi

**) KVAR, ETP, EJP tai MP (pl jakelulinjastot)

***) viranomaisvalvontaa täydentää SOTKRIHA-joukon eläinlääkäri/hygienikon suorittama valvonta

****) jokaiseen suureen maastoharjoitukseen suunnitellaan tehtäväksi kattava tarkastus

27.4.2015

3.3.4 Elintarvike- ja pintapuhtaustutkimukset

Puolustusvoimien ja Leijona Catering Oy:n yhtenäisellä ruokasuunnittelulla, omavalvonnalla, vakioruokaohjeiden käytöllä sekä henkilöstön koulutuksella pyritään pitämään ruokamyrkytysriskit mahdollisimman pieninä. Osana omavalvontaansa elintarvikealan toimija huolehtii elintarvikenäytteiden ottamisesta ja niiden asianmukaisesta säilyttämisestä mahdollisten ruokamyrkytys-epidemiaselvitysten yhteydessä tehtävien tutkimusten varalta. Tavanomainen varuskuntaravintoloiden ruuanvalmistus tai -jakelu ei edellytä valvontaviranomaiselta rutiininomaista elintarvikenäytteiden tutkimusta.

Kenttä- ja alusmuonituksessa sekä SOTKRIHA -toimintaan liittyvässä muonituksessa on mahdollisten elintarvikenäytteiden otto arvioitava kulloinkin tapauskohtaisesti.

Mikrobiologisessa näytteenotossa ja tutkimuksissa on otettava huomioon komission asetus elintarvikkeiden mikrobiologisista vaatimuksista (EY) 2073/2005 sekä Eviran ohje 10502/1.

Valvonnan tueksi viranhaltijat ottavat erilaisia pintapuhtaus- ja muita näytteitä laadittujen suunnitelmien ja ilmenneen tarpeen mukaan. Näytteet tutkitaan puolustusvoimissa sovituilla yhdenmukaisilla menetelmillä (Petrifilm, Colilert, Clean Card, PRO-Clean).

3.3.5 Puolustusvoimien elintarvikevalvonnan painopistealueet

Puolustusvoimien elintarvikevalvonnan painopiste vuosina 2015–2016 on valvonnan vaikuttavuuden lisääminen. Valvonnan vaikuttavuutta edistetään mm. seuraavia tavoitteita toteuttamalla:

- tietojärjestelmän hankinta, perehdytyskoulutus ja käyttöönotto
- valvonnan tilannekuvan kehittäminen
- ympäristöterveyden laatuja järjestelmän ja malliasiakirjojen käytön vakiinnuttaminen
- Särnä-järjestelmän kehittäminen ja valvonnan näkyvyyden varmistaminen
- kenttämuonituksen turvallisuus ja hygieenisuus.

SOTLK budjetoi erikseen ohjeistamiensa projektien varat sekä laatii erilliset yksityiskohtaisemmat ohjeet aikatauluineen.

Eviran kansalliset projektit otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon puolustusvoimien valvontasuunnitelmassa. Valvontasuunnitelman ulkopuolisiin projekteihin osallistutaan vain harkinnan mukaan, mikäli ne pystytään toteuttamaan suunniteltujen tarkastusten puitteissa tai jos projekti katsotaan puolustusvoimien kannalta erityisen merkittäväksi.

3.3.5.1 Elintarvikevalvonnan tilannekuvan kehittäminen

Tietojärjestelmähankinta sekä siihen liittyvä perehtyminen, koulutus ja käyttö suunnitellaan ja ohjeistetaan erikseen.

27.4.2015

Reaaliaikaisen elintarvikevalvonnan tilannekuvan muodostamiseksi on PVAH -järjestelmän (SOTLK:n R-asemalle) Ympäristöterveys-kansioon luotu MS Excel-taulukko (VALTIKKA eli valvonnan tilannekuvakatsaus 2015), jonka välilehdille sekä suunnitellut että suoritettut tarkastukset, näytteenotot ja kuhunkin tarkastukseen käytetty sekä tarkastus- että matkustusaika erikseen merkitään. VALTIKKA -lomakkeen käyttöä yhdenmukaistetaan ja laajennetaan vuoden 2015 alusta.

3.3.5.2 Laatuja järjestelmän ja malliasiakirjojen käyttöön otto ja kehittäminen

Laatuja järjestelmään kuuluvaa laatuksikirjaa, malliasiakirjoja, menetelmäohjeita ja auditointitoimintaa sekä annettuun ohjeistukseen tarvittavia muutos- ja päivitystarpeita käsitellään säännöllisesti toimialan työkokouksissa ja videopalaverissa. Tarvittaessa tilaisuuksiin voidaan kutsua myös PV:n sisäisiä tai ulkopuolisia laadunhallinnan asiantuntijoita alustamaan ajankohtaisista laatuasioista. Malliasiakirjojen systemaattinen käyttö pyritään vakiinnuttamaan. Laatuja järjestelmä on kokonaisuudessaan tallennettu Ympäristöterveys-kansion Laatuja järjestelmä-alakansioon.

3.3.5.3 Särämä-järjestelmän kehittäminen

Elintarvikevalvontatietojen julkistamisesta säädetään elintarvikelaissa. Valvontatietojen julkaisemisella pyritään lisäämään valvonnan läpinäkyvyyttä kuluttajalle sekä lisätä elintarvikevalvonnan tunnettavuutta ja vaikuttavuutta. Kuntien elintarvikevalvojen tekemien ravintoloiden ja elintarvikemyymälöiden tarkastusten tulokset on julkaistu Oiva-hymynaamoin toukokuusta 2013 alkaen.

Puolustusvoimilla ei ole teknisesti mahdollisuutta käyttää Oiva-järjestelmää. Näin ollen puolustusvoimat on hyödyntänyt Oiva-järjestelmän ohjeita ja lomakkeita, ja luonut oman, Oiva-järjestelmään pohjautuvan ja PV:n elintarviketurvallisuuden omia erityispiirteitä korostavan Särämä -arviointijärjestelmänsä. Järjestelmän käyttö aloitettiin Leijona Cateringin varuskuntaravintoloiden elintarvikevalvonnassa vuoden 2014 aikana ja sitä laajennetaan vuoden 2015 aikana SOTLK:n erikseen ohjeistamalla tavalla.

3.3.5.4 Särämä-valvontatulosten kehitys

Vuoden 2015 aikana aloitetaan varuskuntaravintoloiden Särämä-valvontatulosten kehityksen seuraaminen osana valvonnan vaikuttavuuden arviointia. Puolustusvoimien tuloksia verrataan soveltuvin osin Eviran vuodelle 2015 asettaman mittarin tuloksiin.

3.3.5.5 Kenttämuonituksen turvallisuus ja hygieenisuus

Puolustusvoimien mahdolliset elintarvikevalvontatutkimukset painottuvat vuoden 2015 aikana kenttämuonitukseen. SOTLK ohjeistaa erillisiä valvontaprojekteja siinä tapauksessa, että em. tietojärjestelmän kehittämiseen ja hankintoihin varattuja rahoja on suunnitelmakaudella käytössä.

Ympäristöterveysvalvonnasta vastaavat viranhaltijat tukevat edelleen joukko-osastoja (vast) kenttämuonituksen ja kenttävesihuollon omavalvontajärjestelmien toteuttamisessa ja kehittämisessä.

27.4.2015

3.4 Terveystensuojelulain mukainen valvonta

3.4.1 Yleistä

Terveystensuojelulain (763/1994) 7a §:n mukaan puolustusvoimat huolehtii kunnan terveystensuojeluviranomaiselle säädetyistä tehtävistä puolustusvoimien sotilaallisissa harjoituksissa, maanpuolustuksen kannalta salassa pidettävissä kohteissa ja sotilaallisessa kriisinhallinnassa (SOTKRIHA) ulkomailla.

Terveystensuojelun valvonnalla tarkoitetaan valvontaviranomaisen suorittamaa yleistä ohjausta ja neuvontaa sekä valvontatoimenpiteitä, joilla valvontaviranomainen toteaa, että valvontakohteeseen täytetään terveystensuojelulainsäädännössä tai sen nojalla annetuissa määräyksissä asetetut vaatimukset.

Terveystensuojeluvalvonta on luonteeltaan yleensä olosuhdevalvontaa eli toiminnan ja toimintaympäristön vaatimusten mukaisuuden valvontaa.

Terveystensuojeluvalvontaan kuuluu myös mm. elintarvikkeiden tai veden välityksellä mahdollisesti aiheutuneen epidemian selvitystyön järjestäminen.

Puolustusvoimien on laadittava vastuullaan olevaa terveystensuojelua koskeva valvontasuunnitelma, johon sovelletaan, mitä terveystensuojelulaissa (TsL, 6 §) säädetään kunnan terveystensuojelun valvontasuunnitelmasta.

3.4.2 Puolustusvoimien terveystensuojelulain mukaiset valvontakohteet

Puolustusvoimien valvontaan kuuluvia terveystensuojelun valvontakohteita ovat sotilaallisissa harjoituksissa ja harjoitusalueilla, maanpuolustuksen kannalta salassa pidettävissä kohteissa (esim. johtokeskukset, varastoalueet, merivoimien alukset, tutka-asemat) sekä kansainvälisissä sotilaallisissa kriisinhallintaoperaatioissa tapahtuva toiminta ja olosuhteet, joista voi aiheutua terveyshaittaa. Tällaisia valvontakohteita ovat mm. talousvesihuolto (vedenottamot, kaivot ja veden jakelu), majoitus- ja kokoontumistilat ja niiden sisäilman laatu, pesu- ja saunatilat, uimapaikat sekä käymälät ja jätehuollon järjestelyt.

Kunnan terveystensuojeluviranomainen valvoo sellaisia puolustusvoimien käytössä ja alueilla sijaitsevia kohteita, jotka eivät kuulu yllä mainittuihin puolustusvoimien valvontakohteisiin. Näitä ovat esim. yleisölle avoimet uimahallit, liikunta- ja kuntosalit ja muut julkiset tilat, yhteiskunnan järjestämään vesihuoltoon liittyvät järjestelyt sekä kasarmien majoitus- ja kokoontumistilat. Rajoitetun pääsyn vuoksi puolustusvoimien käytössä olevat tilat eivät kuitenkaan ole terveystensuojelulain 13 § mukaisia ilmoituksenvaraisia julkisia kokoontumis- tai majoitustiloja.

3.4.3 Puolustusvoimien terveystensuojelulain mukaiset tarkastukset

Terveystensuojelulain mukaisen valvontatarkastuksen tavoitteena on selvittää, aiheutuuko toiminnasta tai olosuhteista mahdollista terveyshaittaa. Terveystensuojelun estämiseksi ja tilanteen korjaamiseksi annetaan tarvittaessa kulloinkin tarpeelliset ohjeet tai määräykset.

27.4.2015

Tarkastukseen liittyy tavallisesti aistinvaraista tarkastelua ja arviointia sekä usein myös erilaisia mittauksia ja näytteenottoa jatkotutkimuksia varten. Tarkastettavia asioita ovat mm. tilojen soveltuminen käyttötarkoitukseen, yleinen siisteys, rakenteiden ja pintojen kunto, sisäilman laatu ja ilmanvaihto, toiminnan mahdollisesti aiheuttamat haitat (melu, pöly, haju) majoitus-, sauna-, peseytymis- ja käymälätilojen riittävyys sekä käytettävän talousveden laatu ja jätehuollon järjestelyt.

Alla olevassa taulukossa 4 on esitetty ohjeelliset tarkastustiheydet ja -ajat PV:n erilaisille terveydensuojelulain mukaisille valvontakohteille, jotka on jaoteltu soveltuvien osien Valviran käyttämien kriteereiden ja riskiluokkien mukaisesti.

Aikaisemmat valvontakokemukset ja tehdyt riskitekijöiden arvioinnit otetaan huomioon alueellisissa tarkastus- ja näytteenottosuunnitelmissa kohteiden tarkastustiheyksiä ja tarkastuksiin käytettäviä aikoja suunniteltaessa. Kunkin kohteen tarkastusmäärät tulee kuitenkin mitoittaa siten, että kohteen kaikki toiminnot tulevat suunnitellussa määräajassa tarkastettua.

27.4.2015

Taulukko 4. Puolustusvoimien terveydensuojeluvalvontaan kuuluvat kohteet ja ohjeelliset tarkastusmäärät

Toiminnan luonteeseen ja laajuuteen perustuva valvontakohdetyyppi	Tarkastusten määrä / kohde tai tarkastus-% / kohdetyyppi / vuosi	Tarkastukseen käytettävä aika, ilman matka-aikaa (hpt)
• Harjoitusalue*, jonka käyttöaste (keskivahvuus x harjoitusvuorokaudet) on keskimäärin yli 50 000 vrk/v	1 - 3	1 - 1,5
• Harjoitusalue*, jonka käyttöaste on 5 000 - 50 000 vrk/v	0,5** - 2	0,5 - 1
• Harjoitusalue*, jonka käyttöaste on keskimäärin alle 5 000 vrk/v	0,5 - 1	0,3 - 0,5
• Suuri maastoharjoitus***, jossa harjoitusvuorokausia (keskivahvuus x kesto) on yli 50 000 vrk	100 % ****	1 - 3
• Keskikokoinen maastoharjoitus***, jossa harjoitusvuorokausia on 5 000 - 50 000 vrk	50 %	1 - 1,5
• Pieni maastoharjoitus*** jossa harjoitusvuorokausia on alle 5 000 vrk	5 - 10 %	0,3 - 0,5
• Kenttävedenotto (pintaveden puhdistus tai pohjaveden otto)	20 - 100 %	
• Kenttävesihuollon omavalvonnan osalta katso myös taulukko 3		
• Talousvettä toimittavat laitokset, jossa käyttäjiä vähintään 5 000 tai tuotanto yli 1 000 m ³ /vrk	1 - 2	0,5 - 1
• Talousvettä toimittavat laitokset, jossa käyttäjiä 50 - 5 000 tai tuotanto alle 1 000 m ³ /vrk	0,5 - 1	0,5 - 1
• Talousvettä toimittavat laitokset, jossa käyttäjiä alle 50 tai tuotanto alle 10 m ³ /vrk	0,5 - 1	0,3 - 0,5
• Maanpuolustuksen kannalta salassa pidettävä kohde *****	0,2** - 1	0,3 - 0,5
• SOTKRIHA -operaatio*, jossa Suomella on kansallisen tai monikansallisen tukikohdan/tukikohtien ylläpitovastuu	1 - 2 *****	0,5 - 1,5 / tukikohta
• Muu SOTKRIHA -operaatio*	0,3** - 1	1 - 1,5
•		

*) mm. kohteen kaivot ja talousveden jakelu sekä majoitus-, kokoontumis-, peseytymis-, sauna- ja käymälätilat, sekä uimapaikat ja jätehuollon järjestelyt. Edellä mainitut valvontakohteet yksilöidään ja listataan valvontasuunnitelmaan aina kyseessä olevan harjoitusalueen kohdalle.

**) 0,5 = tarkastus joka toinen vuosi; 0,3 = tarkastus joka kolmas vuosi; 0,2 = tarkastus joka viides vuosi

***) mm. kohteen talousveden jakelu sekä majoitus-, peseytymis-, käymälä- ja jätehuollon järjestelyt

****) jokaiseen suureen maastoharjoitukseen suunnitellaan tehtäväksi kattava tarkastus

*****) mm. johtokeskusten, varastoalueiden, merivoimien alusten, tutka-asemien ym. kaivot ja talousveden jakelu sekä majoitus-, kokoontumis-, peseytymis-, sauna- ja käymälätilat ja jätehuollon järjestelyt

*****) viranomaisvalvontaa täydentää SOTKRIHA-joukon eläinlääkäri/hygienikon suorittama valvonta

3.4.4 Puolustusvoimien terveydensuojelulain mukaisen valvonnan painopistealueet

Puolustusvoimien terveydensuojeluvalvonnan painopiste vuosina 2015–2016 on valvonnan vaikuttavuuden lisääminen. Valvonnan vaikuttavuutta edistetään mm. seuraavia tavoitteita toteuttamalla:

- tietojärjestelmän hankinta, perehdytyskoulutus ja käyttöönotto

27.4.2015

- valvontakohteiden yhdenmukainen luokitus ja valvontakriteerit sekä valvonnan tilannekuvan kehittäminen
- ympäristöterveyden laatujärjestelmän ja malliasiakirjojen käytön vakiinnuttaminen
- sisäilmatyöryhmien toiminnan ja asumisterveyskatselmointien kehittäminen
- kenttävesihuollon turvallisuus ja hygieenisuus.

SOTLK budjetoi erikseen ohjeistamiensa projektien varat sekä laatii erilliset yksityiskohtaisemmat ohjeet aikatauluineen.

Valviran vuoden 2015 kansalliset projektit otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon puolustusvoimien valvontasuunnitelmassa. PV:n valvontasuunnitelman ulkopuolisiin projekteihin osallistutaan vain harkinnan mukaan, mikäli ne pystytään toteuttamaan suunniteltujen tarkastusten puitteissa tai jos projekti katsotaan puolustusvoimien kannalta erityisen merkittäväksi.

3.4.4.1 Terveysuojelulain mukaisten kohteiden luokitus, puolustusvoimien valvontakohteiden rekisteröinti ja valvonta sekä yhteistyö kuntien kanssa

Ympäristöterveysvalvonnan viranhaltijat ovat pääosin kartoittaneet vastuualueensa valvontakohteet ja laatineet puolustusvoimien valvontaan kuuluvista kohteista kohderekisterin. Salassa pidettävien kohteiden osalta on tarvittaessa laadittu erillinen turvaluokiteltu liite. Muiden TsL:n mukaisten kohteiden valvonnasta on sovittu kunnan terveysuojeluviranomaisen kanssa. Viranhaltijat päivittävät tarkastus- ja näytteenottosuunnitelman vuodelle 2015 sekä jatkavat ja yhdenmukaistavat valvontatarkastuksien tekemisen.

3.4.4.2 Terveysuojeluvalvonnan tilannekuvan kehittäminen

Tietojärjestelmähankinta sekä siihen liittyvä perehtyminen, koulutus ja käyttö suunnitellaan ja ohjeistetaan erikseen.

Reaaliaikaisen terveysuojeluvalvonnan tilannekuvan muodostamiseksi on PVAH - järjestelmän (SOTLK:n R-asemalle) Ympäristöterveys-kansioon luotu MS Excel-taulukko (VALTIKKA eli valvonnan tilannekuvakatsaus 2015), jonka välilehdille sekä suunnitellut että suoritettut tarkastukset, näytteenotot ja kuhunkin tarkastukseen käytetty sekä tarkastus- että matkustusaika erikseen merkitään.

3.4.4.3 Sisäilmatyöryhmien toiminnan ja asumisterveyskatselmointien kehittäminen

Ympäristöterveysvalvonnan viranhaltijat ovat tapauksesta riippuen joko viranomaisena tai asiantuntijana mukana (kasarmien) sisäilmatyöryhmien toiminnassa ja sen kehittämisessä sekä kasarmien asumisterveyskatselmoinneissa. Tavoitteena vuodelle 2015 on yhteensä 10 kasarmien asumisterveyskatselmus.

3.4.4.4 Kenttävesihuollon turvallisuus ja hygieenisuus

Puolustusvoimien talousvesitutkimukset painottuvat vuoden 2015 aikana kenttävesihuoltoon. Talousvesinäytteitä otetaan maastoharjoitusten yhteydessä koko vesihuoltoketjusta ml. harjoitusjoukon itse puhdistama pintavesi tai itse kairaama

27.4.2015

pohjavesi. Kairatun pohjaveden laadunvarmistusta ja käyttöä ko. harjoituksen talousvetenä voi tukea samalta alueelta ennen harjoitusta otetulla pohjavesinäytteellä.

Pakkaskauden maastoharjoitusten talousvesinäytteissä kartoitetaan lämmivesiputkistosta tankatun ja/tai vastuksilla sulana pidetyn veden talousvetenä käytön yleisyyttä ja sen mahdollisia terveysriskejä. Erityisesti lämpimänä aikana kartoitetaan telttavesiastioiden ja kenttäpullojen hygieenisyyttä ja niissä säilytettävän talousveden laatua.

Näytteitä tutkitaan sekä omassa kenttähygienialaboratoriossa että virallisissa ja akkreditoiduissa laboratorioissa käytössä olevalla analytiikalla.

3.5 Muiden ympäristöterveydenhuoltoon kuuluvien lakien valvonta puolustusvoimissa

3.5.1 Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta sekä eläintautien vastustus

3.5.1.1 Yleistä

Eläinlääkintähuollolla tarkoitetaan eläinten terveyden ja sairauksien hoitoa ja muuta eläinlääkäriavun antamista, lihan- ja maidontarkastusta, eläimistä saatavien elintarvikkeiden alkutuotannon ja eläintenpidon terveydellistä valvontaa ja tarkastusta, eläintautien vastustamista ja ennakolta ehkäisemistä sekä eläinsuojelua.

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta perustuu lakisääteisiin vaatimuksiin sekä Evirassa vuosittain laadittavaan valtakunnalliseen Eläinten terveys- ja hyvinvointiohjelmaan (EHO).

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan tavoitteena on suojella ihmisten terveyttä eläimistä ihmisiin tarttuvilta taudeilta ja lääkejäämiltä, parantaa eläinten hyvinvointia tiloilla ja muissa eläintenpitopaikoissa sekä varmistaa osaltaan maatalouden tuotantoedellytyksiä ehkäisemällä eläinten tarttuvista taudeista ja tuotantosairauksista aiheutuvia taloudellisia tappioita.

Puolustusvoimien eläinlääkintähuoltoa johtaa puolustusvoimien ylieläinlääkäri Pääesikunnan logistiikkaosastolla. Hänen toimialajohdossaan puolustusvoimien muut eläinlääkärit ohjaavat, kouluttavat ja antavat asiantuntija-apua eläinlääkintähuoltoon kuten esim. sotakoirien hyvinvointiin, terveydenhuoltoon ja niiden ammattimaisesta pidosta ilmoittamiseen, PV:n tutkimus- ja opetustarkoituksessa käytettävien elävien eläinten käsittelyyn ja eläinsuojeluun sekä eläintautien vastustamiseen liittyvissä kysymyksissä. Eläinklinikan eläinlääkäri vastaa puolustusvoimien sotakoiratoiminnan eläinlääkinnällisten tarpeiden suunnittelusta, toteuttamisesta ja raportoinnista.

SOTLK:n ympäristöterveyssektori ylläpitää rekisteriä ja valvontatietoja puolustusvoimien kaikista eläinlääkintähuoltoon liittyvistä kohteista. Eläinklinikka raportoi toiminnastaan vuosittain SOTLK:lle sen pyytämällä tavalla.

27.4.2015

Puolustusvoimien eläinlääkintähuollon järjestelyt ja vastuut kuvataan tarkemmin Pääesikunnan logistiikkaosaston (PELOGOS) normikokoelmaan kuuluvassa hallinnollisessa määräyksessä Eläinlääkintähuolto puolustusvoimissa, joka julkaistaan vuoden 2015 aikana. Sen nojalla SOTLK voi antaa yksittäisiä eläinlääkintähuoltoon liittyviä määräyksiä ja ohjeita noudatettavaksi puolustusvoimissa.

3.5.1.2 Valvontaviranomainen puolustusvoimien toiminnassa ja/tai alueella

Eläinlääkintähuoltolain (765/2009) mukaan kunta järjestää alueellaan (ml puolustusvoimien alueet ja/tai toiminnot) peruseläinlääkäripalvelut ja kiireellisen eläinlääkäriavun sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan. Kunnassa näistä tehtävistä huolehtii kunnan määräämä lautakunta tai muu monijäseninen toimielin. Eläinsuojelulain (247/1996) mukaisten säännösten ja määräysten noudattamista kunnan alueella valvovat kunnaneläinlääkäri, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitava viranhaltija ja poliisi. Kunnaneläinlääkäri huolehtii myös eläintautilain mukaisesta valvonnasta kunnassa.

Eläinsuojelulain (247/1996) 22 § mukaan ammattimaisesta eläinten pidosta on ilmoitettava aluehallintovirastolle. Ammattimaiseksi tulkittavaa eläintenpitoa harjoitetaan puolustusvoimissa kahdessa joukko-osastossa: Porin Prikaatissa (PORPR) ja Kainuun Prikaatissa (KAIPR). Näiden kohteiden eläinsuojelulain mukainen valvonta on paikallisen kunnaneläinlääkäriin vastuulla ja joukko-osastojen tulee tehdä toiminnastaan kirjallinen ilmoitus sille aluehallintovirastolle (Avi), jonka toimialueella ko. toimijalla on kiinteä toimipaikka. Eläinklinikan eläinlääkäri tukee tarvittaessa ilmoituksen tekemisessä. Valvontatarkastukset näihin kohteisiin suunnitellaan osana kunnan eläinlääkintähuollon suunnitelmaa.

Kunnaneläinlääkäriin suorittamiin valvontatarkastuksiin osallistuvat sotakoiratoiminnan avainhenkilöt kyseisestä joukko-osastosta sekä Eläinklinikan eläinlääkäri tai SOTLK:n eläinlääkäri. Kunnaneläinlääkäri laatii tarkastuksesta pöytäkirjan, joka liitetään ympäristöterveyden tietojärjestelmässä kyseisen kohteen valvontatietoihin.

3.5.2 Tupakkavalvonta

3.5.2.1 Yleistä

Laissa toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi eli tupakkalain (693/1976) mukaan tupakkatuotteita saa myydä tai muutoin luovuttaa vain myyntipaikan sijaintikunnan myöntämän vähittäismyyntiluvan perusteella. Puolustusvoimien kohdalla tämä koskee lähinnä sotilaskotien ja varuskuntakerhojen tupakkalain mukaisia toimintoja.

3.5.2.2 Valvontaviranomainen puolustusvoimien toiminnassa ja/tai alueella

Tupakkalain mukaan kunta valvoo alueellaan (ml puolustusvoimien alueet ja/tai toiminnot) tupakkalain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista. Kunnan alueella tupakkalain mukaisista tehtävistä huolehtii kunnan määräämä toimielin. Tupakkalain mukaan kunta perii toimenharjoittajalta hyväksymänsä taksan mukaisen maksun kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvistä tarkastuksista ja näytteenotosta.

27.4.2015

Kunta mm. tarkastaa tupakkatuotteiden varastointi- ja myyntipaikkoja, valvoo tupakkatuotteiden ja -välineiden myyntiä, mainontaa ja sijoittelua myyntipisteessä, automaattisen myyntilaitteen sijoittamista, myynnin omavalvontaa samoin kuin tupakointikieltojen ja -rajoitusten noudattamista alueellaan.

3.5.3 Kemikaalivalvonta

3.5.3.1 Yleistä

Kemikaalilainsäädäntö perustuu Euroopan unionin kemikaaleja koskeviin säädöksiin, joiden täytäntöönpanosta säädetään kemikaalilaissa (599/2013). Kansallisesti kemikaalilaissa säännellään lähinnä viranomaisten tehtävistä EU-asetusten täytäntöönpanossa sekä eräistä kansallisista velvoitteista kuten Suomessa esim. kemikaalituoterekisteriin tehtävistä ilmoituksista, vähittäismyyntiä koskevista rajoituksista sekä eräiden biosidivalmisteiden hyväksymisestä tai niiden käyttäjiltä vaadittavasta pätevyydestä.

Kemikaalilain soveltamisalaan kuuluvia EU-säädöksiä ovat REACH -asetus (EY) 1907/2006, CLP -asetus (EY) 1272/2008, Pesuaine-asetus (EY) 648/2004, PIC-asetus (EY) 649/2012, POP-asetus (EY) 850/2004, Elohopean vientikieltoasetus (EY) 1102/2008, Biosidiasetus (EU) 528/2012 ja Biosididirektiivi 98/8/EY.

Kemikaaleja koskevia velvoitteita on lisäksi useassa muussa lainsäädännössä.

Kemikaalilain nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa (996/2010) maanpuolustusta koskevista poikkeuksista kemikaalilainsäädännön soveltamisessa säädetään niistä menettelyistä, joilla Suomen maanpuolustuksen kannalta välttämättömissä tapauksissa voidaan poiketa kemikaalilain ja sen soveltamisalaan kuuluvien em. REACH- ja CLP -asetusten sekä niiden nojalla annettujen Euroopan unionin säännösten noudattamisesta (kemikaalin poikkeusperusteinen käsittely).

Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta eli kemikaaliturvallisuuslaki (390/2005) koskee lähtökohtaisesti myös puolustusvoimia. Em. lain nojalla annetut valtioneuvoston asetukset eivät kuitenkaan koske puolustusvoimien sotilaalliseen toimintaan tarkoitettuja räjähteitä eivätkä myöskään valtakunnan turvallisuuden kannalta salassa pidettävissä kohteissa sekä sotilaallisissa harjoituksissa, harjoitusalueilla ja rauhanturvaoperaatioissa tapahtuvaa vaarallisten kemikaalien varastointia ja teollista käsittelyä.

Lisäksi edellä mainittujen lakien nojalla on edelleen voimassa Asetus kemikaalilain valvontaviranomaisista puolustusvoimissa (469/1992) sekä Asetus vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista puolustusvoimissa (78/1996).

Kemikaalivalvonnan tavoitteena ja tarkoituksena on selvittää, täyttävätkö Suomessa markkinoilla olevat kemikaalit kemikaalilainsäädännön vaatimukset. Valtakunnallisen kemikaalilain valvontaohjelman ja kunnan kemikaalilain valvontasuunnitelman

27.4.2015

tavoitteena on lisätä kemikaalilain edellyttämän kunnallisen valvonnan suunnitelmallisuutta, tehokkuutta ja laatua sekä parantaa ja yhdenmukaistaa valtion toimeenpanemaa kunnallisen valvonnan ohjausta.

3.5.3.2 Valvontaviranomainen puolustusvoimien toiminnassa ja/tai alueella

Kemikaalivalvontaviranomaisena toimii kunnanhallitus, jollei tehtävää ole johtosäännössä määrätty lautakunnalle tai muulle toimielimelle. Kunnan kemikaaliviranomainen valvoo kemikaalilain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista, kun kyse on kemikaalien markkinoille saattamisesta ja vähittäismyynnistä. Tarkastuksia tehdään erityisesti kuluttajille myytäviä kemikaaleja markkinoille saattavien sekä vähittäismyyntiä harjoittavien toimenharjoittajien tiloihin.

Em. asetusten (469/1992 ja 996/2010) mukaisesti puolustushallinnon omat valvontaviranomaiset vastaavat terveydelle ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien valmistuksen, varastoinnin ja säilytyksen sekä muun käsittelyn (ml kemikaalin poikkeusperusteinen käsittely) valvonnasta sekä terveys- ja ympäristöhaittojen torjumisesta ja ehkäisystä mm. sotilaallisissa harjoituksissa, leiri- ja sotaharjoitusalueilla sekä maanpuolustuksen kannalta salassa pidettävissä kohteissa.

Edellä mainitun lain (390/2005) mukaiset viranomaisille säädetyt tehtävät (ml. rajavartiolaitokselle luovutettujen räjähteiden valvonta) hoidetaan puolustushallinnon sisäisesti PLM:n asiasta erikseen antaman asetuksen (PLM:n asetus sotilasräjähteistä 772/2009) mukaan sekä yhteistyössä muiden ko. laissa mainittujen viranomaisten kanssa.

3.5.4 Kuluttajaturvallisuusvalvonta

3.5.4.1 Yleistä

Kuluttajaturvallisuuslain (920/2011) tarkoituksena on varmistua, että palvelun tarjoaja huolehtii, ettei ko. palvelusta aiheudu vaaraa kuluttajien turvallisuudelle, ja että asiakasturvallisuutta ylläpidetään ja kehitetään.

Kuluttajaturvallisuuslain mukaan toiminnanharjoittaja on velvollinen tekemään valvontaviranomaiselle ilmoituksen toiminnan aloittamisesta, muuttamisesta tai lopettamisesta silloin, kun palveluun voi liittyä merkittäviä riskejä.

Puolustusvoimissa ilmoitusvelvollisuuden piiriin voivat tapauskohtaisen harkinnan perusteella kuulua mm. seuraavat, myös PV:n ulkopuolisille henkilöille avoinna olevat ja siten ns. julkiseksi katsottavat varuskuntien toiminnot ja/tai palvelut:

- Kuntosali
- Urheilupaikat ja seikkailuradat
- Kiipeilyseinä ja -keskus
- Uimahalli, maauimala, uimaranta tai talviuintipaikka
- Tapahtuma, joka sisältää merkittävän riskin, josta toteutuessaan voi aiheutua vaaraa kuluttajien tai kuluttajiin rinnastettavien henkilöiden tai palvelun

27.4.2015

vaikutuspiirissä olevien henkilöiden turvallisuudelle palveluun osallistuvien ihmisten suuren määrän tai muun erityisen syyn vuoksi.

Ilmoitusvelvollisuuden piiriin eivät kuitenkaan kuulu PV:n sotilaallisessa tai muussa ohjatussa koulutuksessa tapahtuvat toiminnot, joiden turvallisuus ja toimintatapamallit on erikseen ohjeistettu PV:n varomääräyksissä tai muissa vastaavissa ohjeissa ja määräyksissä.

3.5.4.2 Valvontaviranomainen puolustusvoimien toiminnassa ja/tai alueella

Kuluttajaturvallisuuslain sekä kuluttajavalvonnassa sovellettavan työnjaon mukaisesti kunta valvoo pääsääntöisesti kuluttajapalveluiden turvallisuutta alueellaan. Tämä sisältää säännöllistä ja riskin arvioinnin perusteella tapahtuvaa kuluttajapalvelukohteiden valvontaa, ilmoitusten käsittelyä ja valvontaprojekteihin osallistumista sekä erityistilanteiden käsittelyä. Kulutustavaroiden turvallisuuden valvonnasta vastaavat pääosin Tukes ja Tulli.

4 Valvonnan ohjaus ja laatu

4.1 Yleistä

EU:n yleisen valvonta-asetuksen (EY) 882/2004 mukaan kunkin jäsenvaltion on varmistettava tosiasiallinen ja tehokas koordinoitu asiaankuuluvien toimivaltaisten viranomaisten kesken. Tämän varmistamiseksi vuonna 2010 perustettiin kaikki toimivaltaiset viranomaiset kattava elintarvikeketjun valvonnan koordinaatioryhmä. Koordinaatioryhmä sovittaa yhteen, ohjaa ja yhtenäistää elintarvikeketjun valvontaa ja sen raportointia. Eviran asettamaan koordinaatioryhmään on puolustusvoimien edustajaksi nimetty puolustusvoimien ylieläinlääkäri.

EU:n yleisen valvonta-asetuksen (EY) 882/2004 mukaan kunkin jäsenvaltion on myös toteutettava valvontatoiminnan sisäisiä ja ulkoisia auditointeja eli toiminnan tarkastamisia. Evira vastaa kansallisella tasolla auditointien suunnittelusta ja koordinoinnista. Koordinoitiryhmä valmistelee, sovittaa yhteen, ohjaa ja yhtenäistää sekä kansallista että eri viranomaisten auditointijärjestelmiä ja niiden raportointia sekä auditointitoimintaan liittyvää koulutusta valvonta-asetuksen (EY) 882/2004 mukaisesti.

Evira on kehittämässä auditointijärjestelmäänsä. Ns. ketjuauditoinneissa auditoidaan aina sektorikohtaisia kokonaisuuksia kerrallaan. Auditoinnit toteutetaan koulutettujen auditointien avulla ja auditointitulevat elintarvikevalvontaketjun eri viranomaistahoista. Auditointien suunnittelusta ja toteuttamisesta vastaa Evira.

4.2 Viranomaisen oman valvonnan toimeenpanon ohjaus

Ympäristöterveydenhuollon viranomaisohjaus käsittää kaikki ne toimet, joilla viranomaisvalvontaa ohjataan. Puolustusvoimissa käytössä olevia keinoja ovat mm. puolustusvoimien ympäristöterveyden hallinnolliset määräykset ja muut normiohjeet, valvontasuunnitelma, laatuvarmistusjärjestelmä ja siihen sisältyvät valvonnan yhtenäiset

27.4.2015

toimintatapamallit ja lomakkeet, valvontahenkilöstön täydennyskoulutus, neuvonta, erilaiset valvontaprojektit sekä johdon katselmukset.

Puolustusvoimat seuraa Eviran auditointijärjestelmän kehittymistä ja osallistuu siihen myöhemmin erikseen päätettäville tavoille ja käytettävissä olevien resurssien mukaan.

4.3 Muihin viranomaisiin kohdistuvat elintarvikevalvonnan auditoinnit

Puolustusvoimat ei vuonna 2015 osallistu muiden viranomaisten elintarvikevalvonnan auditointeihin.

4.4 Muut ohjaustehtävät

Puolustusvoimilla ei ole muita ympäristöterveysvalvontaan liittyviä ohjaustehtäviä.

4.5 Viraston oman elintarvikevalvonnan auditoinnit

4.5.1 Vastuut ja tavoitteet

Auditointien tavoitteena on varmistua elintarvikevalvonnan lainmukaisuudesta sekä kehittää ja yhtenäistää PV:n omaa elintarvikevalvontaa.

4.5.2 Elintarvikevalvonnan auditointiohjelma

Puolustusvoimat ei toistaiseksi laadi elintarvikevalvonnan auditointiohjelmaa. Ympäristöterveysvalvonnan viranhaltijat osallistuvat mahdollisuuksien mukaan Eviran järjestämään auditointikoulutukseen ja muuhun perehdytykseen.

4.6 Laatupolitiikan mukainen työ

Elintarvikelaki (41 §) edellyttää, että valvontaviranomainen laatii toimintaansa sopivan laatujärjestelmän sekä ylläpitää ja soveltaa sitä. Muut ympäristöterveydenhuollon lait eivät toistaiseksi edellytä laatujärjestelmän laatimista.

SOTLK:n Ympäristöterveyden sektorin viranhaltijat jatkavat elintarvikelain 41 § mukaisen PV:n elintarvikevalvonnan laatujärjestelmän rakentamista. Laatujärjestelmä koostuu mm. PV:n normikokoelmaan kuuluvista asiakirjoista sekä toimialan omista sisäisistä toimintaohjeista ja lomakkeista.

Laatujärjestelmän tarkoituksena on toimia valvonnan työkaluna, joka määrittää yhtenevät toimintatavat keskeisimpiä viranomaistehtäviä varten ja jonka avulla pyritään parantamaan tiedonhallintaa.

27.4.2015

4.7 Toiminnan jatkuva parantaminen

Laatujärjestelmään kuuluvaa keskeistä materiaalia julkaistaan sekä tässä valvontasuunnitelman yleisessä osassa että muissa asiaan liittyvissä asiakirjoissa. Toimintaa linjataan, kehitetään ja yhtenäistetään myös neuvottelupäivien, palaverien ja muun kanssakäymisen yhteydessä.

Puolustusvoimien ympäristöterveysviranomaisen toteuttaa tarpeelliseksi katsottuja johdon katselmuksia, jotka ohjeistetaan erikseen.

5 Seuranta ja raportointi

5.1 Sisäinen raportointi

Ympäristöterveysvalvonnan viranhaltijat (ml mahdolliset SOTKRIHA -operaatioihin sijoitetut ympäristöterveysvalvontahenkilöt) raportoivat vuosittain toteutuneesta elintarvike- ja terveydensuojelulakien mukaisesta valvonnasta SOTLK:lle sen erikseen ilmoittaman mallin ja aikataulun mukaisesti.

SOTLK:n Ympäristöterveyden sektori arvioi SOTKRIHA -operaatioiden ympäristöterveydenhuollon tasoa operaatioista saatujen ja pyydettyjen raporttien, muiden yhteydenottojen sekä viranhaltijoiden suorittamien tarkastusmatkojen perusteella.

SOTLK:n Ympäristöterveyden sektori laatii puolustusvoimien ympäristöterveysvalvonnasta vuosittaisen toimintakertomuksen, joka toimitetaan PV:n ympäristöterveysviranomaiselle Pääesikuntaan toimintavuotta seuraavan maaliskuun loppuun mennessä. Toimintakertomus sisältää keskusvirastoille toimitettavien lomakkeiden lisäksi sanallisen arvion valvontasuunnitelman toteutumisesta ja muut mahdolliset havainnot, sekä puolustusvoimien oman toiminnan kehittämisen kannalta tarpeellisia tunnuslukuja.

5.2 Ulkoinen raportointi

Puolustusvoimat raportoi suorittamastaan elintarvike- ja terveydensuojelulakien mukaisesta valvonnasta keskusvirastojen (Eviran ja Valvira) laatimien lomakkeiden, ohjeiden ja aikataulujen mukaisesti.

Lisäksi puolustusvoimat pyydettäessä ilmoittaa keskusviranomaisille (Evira ja Valvira) tarkastuksia, valvontatoimenpiteitä, valvontahenkilöstöä ja valvontaa koskevia muita tietoja.

27.4.2015

6 Liitteet

6.1 Tarkastus- ja näytteenottosuunnitelma (VALTIKKA-lomake)

VALTIKKA-lomake on tallennettu SOTLK:n verkkoaseman Ympäristöterveyden sektorin kansioon.